

ANEXA 1 la O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

Metodologie

pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

I. Dispoziții generale

Art.1 (1) Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului își propune, ca politică educațională, asigurarea echității în educație, în ceea ce privește accesul egal, la toate formele de învățământ, dar și în ceea ce privește calitatea educației pentru toți copiii, fără discriminare generată de originea etnică sau limba maternă.

(2) Îmbunătățirea calității educației copiilor romi reprezintă o prioritate prevăzută în Strategia Guvernului de îmbunătățire a situației romilor, precum și în Strategia de Dezvoltare a Învățământului Preuniversitar.

(3) Inspectoratele școlare județene, unitățile de învățământ preuniversitar din întreaga țară, vor promova, cu prioritate, principiile școlii incluzive. Școala incluzivă este o școală prietenoasă și democratică, care valorifică diversitatea culturală, o școală în care toți copiii sunt respectați și integrați fără discriminare și excludere generate de originea etnică, deficiențe fizice sau mentale, origine culturală sau socio-economică, limbă maternă.

(4) Prevenirea și eliminarea fenomenului de segregare școlară constituie o condiție imperativă pentru implementarea principiilor școlii incluzive.

II. Analiza segregării

Art. 2 (1) **Segregarea este o formă gravă de discriminare și are drept consecință accesul inegal al copiilor la o educație de calitate, încălcarea exercitării în condiții de egalitate a dreptului la educație, precum și a demnității umane.**

(2) Constituie segregare școlară a elevilor romi separarea fizică a elevilor aparținând etniei romi în grupe / clase / clădiri / școli / alte facilități, astfel încât procentul elevilor aparținând etniei romi din totalul de elevi din școală/clasă/grupă este disproporționat în raport cu procentul pe care copiii romi de vârstă școlară îl

ANEXA 1 la O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

reprezintă în totalul populației de vârstă școlară în respectiva unitate administrativ teritorială.

(3) Nu constituie segregare situația în care se constituie grupe /clase/școli formate preponderent sau doar cu elevi romi, în scopul predării în limba romani sau în sistem bilingv (ex.: română-romani/ maghiară – romani).

Art. 3 Segregarea are consecințe educaționale și sociale negative, cum ar fi:

- a) dificultăți în a atrage elevii în sistemul de educație - grad ridicat de neșcolarizare;
- b) incapacitatea de a menține elevii în sistemul de educație - grad ridicat de abandon școlar;
- c) incapacitatea de a atrage și a menține profesorii calificați în școlile respective, fapt care afectează calitatea educației;
- d) incapacitatea de a pregăti elevii la standarde necesare pentru trecerea la forme superioare de școlarizare;
- e) menținerea prejudecăților și stereotipurilor, deopotrivă la nivelul populației majoritare și al celei de romi;
- f) contribuția la formarea unor reprezentări negative privind capacitatea școlii de a genera progres social.

Art.4 Sunt considerate *practici, care conduc la segregare*, situații precum:

- a) Școlarizarea copiilor romi în școli segregate rezidențial, adică în școli din cadrul sau aflate lângă un cartier “compact” de romi și fără o altă școală în apropiere, în care toți elevii sau un procent foarte mare sunt romi.
- b) Îndrumarea și direcționarea deliberată a copiilor romi către grădinițe/școli segregate din cadrul sau de lângă cartierele locuite de romi, în condițiile în care sunt accesibile grădinițe/școli mixte.
- c) Plasarea tuturor copiilor care nu au frecventat grădinița în aceeași clasă I.
- d) Plasarea deliberată, în cadrul unei școli mixte, a elevilor romi în grupe / clase / clădiri / alte facilități destinate doar lor.
- e) Separarea care rezultă din practici precum: plasarea într-o singură clasă a copiilor care s-au înscris târziu la școală sau păstrarea intactă de clase de romi când copiii sunt transferați de la o grădiniță sau școală segregată într-o școală mixtă.

ANEXA 1 la O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

f) Plasarea în grupe/clase/școli separate a copiilor romi diagnosticați ca având dificultăți de învățare/CES.

III. Prevenirea și eliminarea segregării

Art.5 Prevenirea și eliminarea segregării se realizează prin acțiuni precum:

- a) **Formarea grupelor/claselor mixte în învățământul preșcolar, primar și gimnazial.** Organizarea claselor mixte se realizează în mod obligatoriu, **începând din anul școlar 2007-2008, la clasele I și a V-a.** Pentru celelalte clase, organizarea mixtă se realizează progresiv;
- b) Interzicerea practicii de **separare permanentă în grupe / clase / școli a elevilor romi, invocându-se studiul** disciplinelor de limba romani și / sau istoria și tradițiile romilor;
- c) Colaborarea cu un mediator școlar sau alt reprezentant al comunității pentru realizarea recensământului școlar; încurajarea părinților romi să-și înscrie copiii din timp la școală;
- d) Rezervarea unui număr de locuri în toate clasele, pentru înscrierile târzii (demers justificat prin evidența copiilor care urmează să se înscrie în școală);
- e) Utilizarea în comun a spațiilor școlare și a dotărilor existente de către toți preșcolarii, respectiv elevii romi sau neromi;
- f) Asigurarea transportului elevilor la școli cu o altă majoritate etnică, în special pentru copiii din comunitățile segregate rezidențial;
- g) Încetarea practicilor de repartizare a elevilor romi în grupe/clase/unități de învățământ special și de învățământ special integrat, prin diagnosticarea abuzivă și neprofesionistă a elevilor romi ca fiind persoane cu dificultăți de învățare/CES.

IV. Măsuri/Planuri de desegregare

Art.6 (1) Unitățile de învățământ preuniversitar și inspectoratele școlare județene vor analiza cazurile în care procentul copiilor romi din totalul elevilor din școală este disproporționat în raport cu procentul pe care copiii romi de vârstă școlară îl reprezintă în totalul populației de vârstă școlară din respectiva unitate administrativ-teritorială și vor iniția un **plan de măsuri în vederea desegregării.**

ANEXA 1 la O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

(2) Pentru identificarea și descrierea inițială a fenomenului de segregare prezent în unitățile de învățământ preuniversitar se vor folosi indicatorii menționați în Capitolul I din Anexa 3 a prezentului Ordin.

(3) Planurile de măsuri se vor aplica **începând cu anul școlar 2007-2008**. Măsurile propuse vor fi adaptate fiecărei situații în parte.

(4) ***Acest plan va cuprinde demersuri privind:***

- a) Realizarea unor planuri de dezvoltare instituțională care să promoveze principiile școlii incluzive.
- b) Formarea colectivelor mixte de elevi la toate nivelurile de educație, inclusiv prin facilitarea transferului școlar și asigurarea transportului elevilor.
- c) Utilizarea în comun a spațiilor școlare și a dotărilor existente. Dacă într-o unitate administrativă din mediul rural există mai multe școli de nivel similar (I - VIII), școli cu o distribuție etnică sau socio-economică omogenă a elevilor, ciclul primar se va desfășura într-una (sau mai multe) din unitățile școlare în clase eterogene etnic și socio-economic, iar ciclul gimnazial se va desfășura în cealaltă (celelalte) unități școlare, de asemenea în clase eterogene. Pe lângă desegregare, prin gruparea școlilor în perechi sau în rețele mai largi se realizează și egalizarea accesului la infrastructura, dotările școlare și resursele umane existente în plan local.
- d) Elaborarea și implementarea unor coduri de conduită și aplicarea de măsuri disciplinare care să reglementeze faptele de discriminare survenite din partea personalului sau a elevilor. Politica școlii în acest sens și procedurile respective trebuie să fie clare, coerente, consecvent aplicate și să presupună atât sancțiuni, cât și o abordare constructivă.
- e) Formarea cadrelor didactice în ceea ce privește educația interculturală și nediscriminatorie, metodele de predare diferențiată și activ-participativă.
- f) Cooptarea în școli a cadrelor didactice romi care să asigure predarea curriculumului specific (limba romani și istoria romilor).
- g) Formarea și angajarea consilierilor școlari și a mediatorilor școlari romi.
- h) Revizuirea periodică a materialelor didactice ajutătoare, acțiune derulată împreună cu cadrele didactice.
- i) Oferirea unui curriculum intercultural care să încurajeze elevii să reflecteze și să analizeze critic modul în care acționează prejudecățile și discriminarea.

ANEXA 1 la O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

- j) Promovarea identității etnice a romilor în școlile mixte, inclusiv prin curriculum.
- k) Oferirea de ore suplimentare de recuperare pentru copiii care întâmpină dificultăți în procesul de învățare; unitățile școlare vor asigura programe școlare de după-amiaza pentru elevii care au nevoie de recuperare școlară ca urmare a faptului că au fost școlarizați în medii educaționale cu o calitate redusă a educației.
- l) Informarea comunităților locale despre calitatea educației în școlile mixte și implicarea tuturor părinților, romi și ne-romi, în deciziile școlii.
- m) Sprijinirea financiară /materială a elevilor care provin din familii cu venituri foarte mici și mici.

Art.7 (1) Având în vedere că procesul de desegregare este unul complex, planurile de măsuri trebuie elaborate și implementate pe baza acordului și prin colaborare cu părinții și autoritățile locale.

Art.8 În situațiile de excepție, în care inspectoratele școlare județene susțin, cu argumente solide, că desegregarea școlilor segregate pe criteriul rezidențial nu este posibilă începând cu anul școlar 2007-2008, acestea vor lua măsuri pentru îmbunătățirea calității educației în școlile respective. Aceste măsuri cuprind, dar nu se limitează la acțiuni cum ar fi:

- a) îmbunătățirea infrastructurii;
- b) dotarea cu material didactic și echipamente (inclusiv calculatoare și conectare la internet);
- c) asigurarea de cadre didactice calificate;
- d) cursuri de formare pentru cadre didactice și directori;
- e) încadrarea mediatorului școlar;
- f) măsuri de suport pentru elevi: școala de după-amiază, program «A Doua Șansă», consiliere școlară, profesori de sprijin;
- g) elaborarea de curriculum la decizia școlii adaptat specificului local și cultural;
- h) înființarea unor structuri asociative consultative ale părinților și elevilor, etc.

IV. Raportarea cazurilor de segregare și a măsurilor de desegregare

ANEXA 1 la O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

Art.9 (1) În cadrul raportării anuale privind starea învățământului și calitatea în educație inspectoratele școlare județene vor raporta, *într-o secțiune separată, rezultatele obținute în implementarea planurilor de eliminarea a segregării.*

(2) Raportul se va axa pe descrierea indicatorilor de incluziune, prevăzuți în Anexa 3, Capitolul 2.

(3) *Raportul anual de progres privind eliminarea segregării în unitățile de învățământ preuniversitari*, se trimite la MECT – Direcția Generală Management Învățământ Preuniversitar și Direcția Generală pentru Învățământul în Limbile Minorităților și Relația cu Parlamentul - până la data de 1 august a fiecărui an.

V. Dispoziții finale

Art.10 În termen de 5 zile de la data aprobării Ordinului, Direcția Generală Management Învățământ Preuniversitar, îl transmite inspectoratelor școlare județene, pentru informare și punere în aplicare.

Art.11 În termen de 5 zile de la primirea Ordinului, inspectoratele școlare județene îl distribuie tuturor unităților de învățământ preuniversitar din subordine, pentru informare și punere în aplicare.

Art.12 Unitățile de învățământ preuniversitar analizează fenomenul de segregare existent în școală, *pe baza indicatorilor de incluziune* menționați în Anexa 3, și, în termen de 45 de zile de la intrarea în vigoare a Ordinului, întocmesc și înaintează, pentru centralizare, la inspectoratele școlare județene, un raport scris în acest sens, însoțit de planul privind măsurile de desegregare.

Art.13 În termen de *90 zile de la intrarea în vigoare a Ordinului*, inspectoratele școlare județene centralizează situația unităților de învățământ preuniversitar segregate din județ și planurile de desegregare și înaintează Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului – DGMIP, *un raport privind situația unităților de învățământ preuniversitar segregate din județ însoțit de planurile de măsuri privind desegregarea, atât la nivel de județ, cât și pentru fiecare școală în parte.*

Art.14 Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului înființează un grup de lucru permanent, alcătuit din specialiști ai MECT și ai ONG-urilor, care va analiza rapoartele primite și va elabora norme metodologice și programe comprehensive pentru eradicarea segregării școlare și a efectelor acesteia pe termen lung.

ANEXA 1 la O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

Art.15 (1) Ministerul Educației Cercetării și Tineretului, prin direcțiile sale de specialitate, pe baza situațiilor centralizate de la nivel județean, include în baza de date națională informații specifice privind situația unităților de învățământ preuniversitar care se confruntă cu fenomenul de segregare școlară, precum și planurile de măsuri privind desegregarea.

(2) În baza acestor date se va realiza un **raport anual de progres, parte a Raportului anual privind starea învățământului**, care va avea în vedere demersurile întreprinse la nivel local/central pentru combaterea segregării și realizarea incluziunii școlare.

(3) Raportul anual de progres privind măsurile pentru combaterea segregării în învățământul românesc va fi prezentat public, pe site-ul MECT, urmând ca la sfârșitul fiecărui an calendaristic, dacă este necesar, să fie readaptată strategia de desegregare pentru anul care urmează.

Art.16 Încălcarea dispozițiilor prezentei metodologii atrage după sine răspunderea disciplinară în conformitate cu Legea Nr.128/1997 privind Statutul personalului didactic, art. 115 și 116 sau, după caz, răspunderea contravențională, civilă sau penală, potrivit legislației în vigoare.

Art. 17 Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului va elabora programe de finanțare națională pentru punerea în aplicare a prezentului ordin și va solicita sprijinul autorităților locale pentru susținerea financiară a acestor demersuri.